

והניף ידו על הנהר

ביואר בדרך אפר

בָּאֹפֶן נַעֲלָה יוֹתֵר בְּאַיִן־עֲרוֹךְ וְלֹכְאֹרֶה הִיא מָקוֹם לְוָמֶר שְׁבָגָלֶל
הַעֲדָר הַחַם וְהַשְׁוֹאָה אֵין בְּכָוחָה שֶׁלְיָצָאת מִצְרָים לְהַכְּנָה לְגַאֲלָה
הַעֲתִידָה, וְעַל כֵּךְ בָּאַיִור שְׁמַכְלָמָקָם כָּךְ הַמִּידָה, וְלֹמְשָׁה עֲנֵינִי יִצְאָת
מִצְרָים כֵּן מְהוּוֹה הַכְּנָה וְהַקְּרָמה לְגַאֲלָה הַעֲתִידָה.

וְזַהֲוָה הַפְּרוֹשׁ הַפְּנִימִי בְּכַתוּב "כִּימִי"

אַתָּחֶן מְאַרְץ מִצְרָים אַרְאָנוּ
גַּפְלָאָות", דָּאָף שְׁהַגָּאָלָה
הַעֲתִידָה תָּהִיה בָּאֹפֶן שֶׁל
"גַּפְלָאָות" לְגַבֵּי יִצְאָת
מִצְרָים⁹² וְאֵם כָּן אַיִן־עֲרוֹךְ וְאֵין
מִצְרָים⁹³ וְאֵם כָּן אַיִן־עֲרוֹךְ וְאֵין
דִּמְיוֹן בְּינֵיכֶם, מַכְלָמָקָם,
סְהִבְכָּה וְסִתְמִינָה פְּנִי
לְגַאֲלָה הַעֲתִידָה הַיָּא
מִיצְיאָת מִצְרָים דָּוָקָא, כַּפִּי
שְׁמַשְׁךְ וּמַבָּאֵר אֶת טֻמְעַד הַדָּבָר.

וְהַעֲנֵנִי בָּזָה, שְׁבִיאָצָית מִצְרָים
עַם הַיּוֹתָה לְמַתָּה בְּמִדרִינָה מַהְגָּאָלוֹה
הַעֲתִידָה וְלִמְרוֹת שְׁהַבָּדֵל בְּינֵיכֶם הַוָּא
בָּאיִן עֲרוֹךְ, מַכְלָמָקָם בִּיצְיאָת
מִצְרָים נִתְחַדֵּשׁ עֲנֵנִי עֲקָרִי וְהַוָּא
פְּנִיתָה הַאֲנוֹר הַהְתָּחֳלָה וְפִרְזִיתָ
הַדָּרָךְ הַרְאָוָתָה שֶׁל גַּאֲוָלה⁹⁴,
וּמַכְבָּאוֹר בְּמַאֲמָר לְחַג הַפְּסָה תְּשִׁיחָה
מְאַדְמוֹרֵר הַרְיִיעָץ: "וְזַהֲוָה כִּימִי צָאָקָן
מְאַרְץ מִצְרָים, יְמִי לְשׁוֹן וּרְבִים, דָכֶל
הַיּוֹם מִימֵי הַגָּאָלוֹה הַרְאָוָתָה מְגַלּוֹת
מְגַרְבָּם עַד גַּאֲלוֹה הַעֲתִידָה בְּמַהְרָה
בִּימְנוּ אָמֵן, הַם יְמִי צָאָקָן מְאַרְץ
מִצְרָים. וְהַיָּנוּ דְבָגָאָלוֹת מִצְרָים
הַתְּחָדֵשׁ עֲנֵנִי עֲקָרִי וְהַוָּא פְּתִיחָה
הַצִּינּוֹר דְגָאָלוֹה. וְהַוָּא שָׁאוֹן מְבָרְכִין
בְּכָרְכָת הַגָּאָלוֹה אֲשֶׁר גָּאָלוּנוּ וּכוֹ. דָאָנוּ
דוֹמָה מֵי שָׂהָוָה בְּגָוֹהָה וְיַדְעָ אַשְׁר סְוּפָה
סְוּפָה יְגָאל, לְמַיְ שָׂהָוָה מְשׁוּבָד שָׁאוֹן
יְדָעַ כָּל אָם יְגָאל, וּבְגָאָלוֹת מִצְרָים
מְחַדֵּשׁ כָּלּוֹת עֲנֵנִי הַגָּאָלוֹה".

וְיַדְעַ⁹⁴ בְּתוֹרַת הַחִסְידָות גַּוְדָל
וְיַדְעַ⁹⁵ בְּתוֹרַת הַחִסְידָות גַּוְדָל
הַעֲלָוִי וְהַחֲדוֹשׁ הַמִּיחָדֶשׁ שְׁבָפְתִיחָתָן
עֲנֵינִי חַדְשָׁה, עַד בְּדִי בְּךָ שְׁבָכָלָמָה זֶה
הַפְּתִיחָה וְהַהְתָּחֳלָה הַרְאָוָתָה, יוּכֶל לְהַיּוֹת אָתוֹתָן
אַחֲרִים, וְלֹא יִגְעַשָּׂה שְׁהִיָּה נֹחַזְתָּה בְּעַת הַפְּתִיחָה וְהַהְתָּחֳלָה
כָּוּ. וְכָמוֹ שְׁמַצְינִיו⁹⁶ בְּדִבְרֵי פָנָחָס בָּן יָאִיר שְׁאָמָר

(90) עד כאן תוכן המאמר של הצע"צ. (91) ראה ת"ו א' מקץ לט, ג' ואילך. ובכ"מ. (92) ראה זה"א רסא, ב. פ"ע"ח שער חаг המצוות פ"ו. אורה"ת נ"ך עה"פ (ח"א ע' תפז). וראה שער האמונה פט"ז. (93) ראה ס"מ תש"ח ע' 164. (94) ראה ס"מ תש"ח ע' רפ"ג. תורה מנהם - ס"ה מ chosen ע' רעה. וש"ג. (95) חולין ז, א.

ביואר בדרך אפר

שְׁעַל־יִרְיָה בְּכָוחָה הַמִּגְדָּרִים שֶׁלְמַעַלה, נִמְשָׁךְ וּמַארֵר עַל
הַאֲדָם הַבְּלִי־גְּבוּל דְלַמְעָלה, כַּמָּו עַל־יִדִּי הַאֲהָבָה רַבָּה
וְאַתְּפִיפָּא בְּעַבְדוֹת הָאָדָם, הַוָּא
הַבְּבָחָה וְהַקְּדָמָה וְרָאוּיה וְתִמְנָתָה פְּנִי
לְהַעֲנֵנִי דִּיאָצָת מִצְרָים וּמַטְנָה.
ט) וְהַגָּה בְּשָׁם שְׁנַחְתָּאָר לְעַילָּה
בְּטַול וְאַתְּפִיפָּא, הַוָּא הַכְּנָה וְגַתְנָתָה
הַבְּלִי־גְּבוּל דְלַמְעָלה, הַבָּא
כַּמָּח לְהַעֲנֵנִי דִּיאָצָת מִצְרָים וּמַטְנָה, שְׁהָוָה
בְּטַול וְאַתְּפִיפָּא, שְׁהָוָה עֲנֵנִי גָּלוּי
הַבְּלִי־גְּבוּל דְלַמְעָלה, הַבָּא
כַּמָּח עַל־יִדִּי הַבְּלִי־גְּבוּל בְּעַבְדוֹת
עֲנֵנִי גָּלוּי הַבְּלִי־גְּבוּל דְלַמְעָלה, אָף שְׁאַיִן־עֲרוֹךְ
בְּיִגְיָהָם כָּל [שְׁהָרִי הַבְּלִי־גְּבוּל דְלַמְעָלה]
בְּכָל וּלְאַמְתָּחוֹ שֶׁלְיָה
וְהַשְׁוֹאָה לעֲנֵנִי הַבְּלִי־גְּבוּל בְּעַבְדוֹת
לְעַנְנִין הַבְּלִי־גְּבוּל הַגְּמַשְׁךְ הַמְשָׁךְ
מִלְמַעַלה, מְאַלְקָתָה, וְאֵם כָּן לְבָאָרוּה יָשָׁן
לְהַתְּפִלָּה אַיִךְ", אָלָא גַּם לְהַאֲהָבָה רַבָּה
לְהַתְּפִלָּה אַיִךְ יְשַׁׁבֵּת עַל־יִדִּי הַבְּלִי־גְּבוּל
הָאָדָם המוגבל לעוֹר וּלְפָעוֹל הַמְשָׁבָה
לְבִלְגָּבוּל [הַפְּעָר בְּיִהִים הָא בְּאַזְנָה]
לְעַרְקָן וְלֹאַיְשָׁר כִּין שְׁהָרִי
הַבְּלִי־גְּבוּל דְלַמְעָלה שָׁהָוָה בְּלִי
גְּבוּל אַמְתָּחוֹ הָא בְּאַיִן־עֲרוֹךְ, אָף שְׁתִּחְיָה בְּאַזְנָה
בְּכָל וְאַזְנָה לְאַזְנָה רַק
לְעַד מַעֲדָה⁹¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה⁹² וְהַאֲתִפְפִיא
לְעַד מַעֲדָה⁹³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה⁹⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה⁹⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה⁹⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה⁹⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה⁹⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה⁹⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁰⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁰¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁰² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁰³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁰⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁰⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁰⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁰⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁰⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁰⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹¹⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹¹¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹¹² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹¹³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹¹⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹¹⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹¹⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹¹⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹¹⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹¹⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹²⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹²¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹²² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹²³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹²⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹²⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹²⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹²⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹²⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹²⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹³⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹³¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹³² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹³³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹³⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹³⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹³⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹³⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹³⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹³⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁴⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁴¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁴² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁴³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁴⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁴⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁴⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁴⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁴⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁴⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁵⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁵¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁵² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁵³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁵⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁵⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁵⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁵⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁵⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁵⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁶⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁶¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁶² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁶³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁶⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁶⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁶⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁶⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁶⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁶⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁷⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁷¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁷² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁷³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁷⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁷⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁷⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁷⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁷⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁷⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁸⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁸¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁸² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁸³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁸⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁸⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁸⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁸⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁸⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁸⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁹⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁹¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁹² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁹³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁹⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁹⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁹⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁹⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁹⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה¹⁹⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁰⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁰¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁰² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁰³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁰⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁰⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁰⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁰⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁰⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁰⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²¹⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²¹¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²¹² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²¹³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²¹⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²¹⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²¹⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²¹⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²¹⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²¹⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²²⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²²¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²²² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²²³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²²⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²²⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²²⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²²⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²²⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²²⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²³⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²³¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²³² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²³³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²³⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²³⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²³⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²³⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²³⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²³⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁴⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁴¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁴² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁴³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁴⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁴⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁴⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁴⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁴⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁴⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁵⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁵¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁵² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁵³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁵⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁵⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁵⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁵⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁵⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁵⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁶⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁶¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁶² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁶³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁶⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁶⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁶⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁶⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁶⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁶⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁷⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁷¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁷² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁷³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁷⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁷⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁷⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁷⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁷⁸ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁷⁹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁸⁰ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁸¹ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁸² בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁸³ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁸⁴ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁸⁵ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁸⁶ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁸⁷ בְּכָל
לְעַד מַעֲדָה²⁸⁸ בְּכָל
לְעַד מַע